

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

งานบ้าน ม.6 ขั้นมัรยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผลิตและจัดจำหน่าย

บริษัทศุนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด
นางสาวปัญจันต์ วิทยสัมพันธ์
101/14 หมู่บ้านมนต์ญา 3 ซอย 10
ถนนรัตนเอเชีย ตำบลไทรแม้า อำเภอเมือง
จังหวัดนonthaburi 11000
โทร. 0-2924-6316
08-1445-9968
08-6300-4113
โทรศัพท์ 0-2594-3923

E-mail : editor@muangthaibook.com
Website : www.muangthaibook.com

ผู้เรียนเรียน	:	นางสาวละเอียง ชัยยะเดื่อง นางสุนิสา สุขวัฒนา
ผู้ตรวจ	:	นางสาวอุไร ยาพิมาย นางปฤกษา แพ่ตระกูล นางชลิตา วิทยาวรษกจวัด
บรรณาธิการ	:	นางสาวทิพย์วัลย์ วิทยสัมพันธ์ ดร.สุนีย์ วิทยสัมพันธ์

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

งานบ้าน ม.6

ขั้นมัรยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้เรียนเรียน :

นางสาวละเอียง ชัยยะเดื่อง
นางสุนิสา สุขวัฒนา

ผู้ตรวจ :

นางสาวอุไร ยาพิมาย
นางปฤกษา แพ่ตระกูล

บรรณาธิการ :

นางสาวทิพย์วัลย์ วิทยสัมพันธ์
ดร.สุนีย์ วิทยสัมพันธ์

พิมพ์ครั้งที่ 1 :

ธันวาคม 2562

จำนวน :

3,000 เล่ม

ผลิตโดย :

บริษัทศุนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด
นางสาวปัญจันต์ วิทยสัมพันธ์

101/14 หมู่บ้านมนต์ญา 3 ซอย 10 ถนนรัตนเอเชีย

ตำบลไทรแม้า อำเภอเมือง จังหวัดนonthaburi 11000

โทร. 0-2924-6316, 08-1445-9968, 08-6300-4113

โทรศัพท์ 0-2594-3923

E-mail : editor@muangthaibook.com

Website : www.muangthaibook.com

ISBN :

978-616-281-739-7

ราคา :

90 บาท

“หนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของ บริษัทศุนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด ห้ามทำซ้ำ คัดลอก เลียนแบบ
ทำสำเนาได้ด้วย หรือวิธีการอื่นใดไปเผยแพร่ ไม่ว่าจะเป็นส่วนใดของหนังสือเล่มนี้
นอกจากจะได้รับการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจาก บริษัทศุนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด”

ค้าห้าม

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน งานบ้าน ม.6 เล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เนื้อหาภายในหนังสือมีดังกันทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) หน้าที่และบทบาทของสมาชิกในครอบครัว (2) หลักการทำงานในชีวิตประจำวัน (3) สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน (4) เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวัน (5) การจัดตกแต่งบ้านและดูแลรักษาโรงเรียน และ (6) การเตรียมความพร้อมเพื่อการประกอบอาชีพพร้อมทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ และคำแนะนำประจำหน่วย เพื่อเสริมทักษะความเข้าใจแก่ผู้เรียน

ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย และผู้เรียนเริ่ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน งานบ้าน ม.6 เล่มนี้ จะสามารถให้ความรู้และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้สอน ตลอดจนผู้สนใจศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี หากมีข้อคิดพลาดประการใด ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย และผู้เรียนเริ่ง พร้อมน้อมรับคำคิดชี้แนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

นางสาวคละเบียง ชัยยะเดื่อง

นางสุนิสา สุขวัฒนา

และ

ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

สารบัญ

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หน้าที่และบทบาทของสมาชิกในครอบครัว..... 1

1.1 ความหมายและความสำคัญของครอบครัว	2
1.2 ลักษณะของครอบครัวที่ดี	3
1.3 บทบาทและหน้าที่ของลูกหรือสมาชิกในครอบครัว.....	3
1.4 บทบาทและหน้าที่ในการเป็นสมาชิกของโรงเรียน	6
1.5 บทบาทและหน้าที่ในการเป็นสมาชิกของชุมชน	8
1.6 ประโยชน์จากการปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของสมาชิกในครอบครัว	10
1.7 การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	10
1.8 การทำให้ครอบครัวมีความสุข	11
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	12
คำนำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	12

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หลักการทำงานในชีวิตประจำวัน..... 13

2.1 กระบวนการในการทำงาน	14
2.2 การทำงานร่วมกับผู้อื่น	16
2.3 การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล	21
2.4 การทำงานให้มีความสุข	23
2.5 การบริหารงานด้วยวงจร PDCA	25
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 2	30
คำนำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2	30

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน..... 31

3.1 เครื่องใช้ไฟฟ้า	32
3.2 เครื่องใช้	63
3.3 ภาชนะบรรจุอาหาร	65
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3	68
คำนำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3	68

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การทำงานอาชีพ

หน้า ๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เลือกผ้าและเครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวัน	69
4.1 การเลือกใช้เสื้อผ้าให้เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่	70
4.2 การเลือกใช้เสื้อผ้าให้เหมาะสมกับฤดูกาล	74
4.3 การเลือกใช้เสื้อผ้าให้เหมาะสมกับวัย	74
4.4 หลักในการเลือกชื้อเครื่องแต่งกาย	76
4.5 การดูแลรักษาและทำความสะอาดเสื้อผ้า	79
4.6 การซ่อมแซม ตกแต่ง และดัดแปลงเสื้อผ้า	90
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	98
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	98
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การจัดตกแต่งบ้านและดูแลรักษาโรงเรียน	99
5.1 ความหมายและความสำคัญของการจัดและตกแต่งบ้าน	100
5.2 ลักษณะของบ้านที่น่าอยู่อาศัย	101
5.3 ห้องต่าง ๆ ที่อยู่ภายในบ้าน	102
5.4 หลักการจัดและตกแต่งบ้าน	105
5.5 การดูแลรักษาและทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน	116
5.6 การจัดสวนภายในบริเวณบ้าน	117
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	124
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	124
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เตรียมความพร้อมเพื่อการประกอบอาชีพ.....	125
6.1 แนวทางการเข้าสู่อาชีพ	126
6.2 การเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ	136
6.3 คุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ	137
6.4 ประสบการณ์ในอาชีพ	138
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 6	142
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 6	142
บรรณานุกรม	143

หน่วยการเรียนรู้ ๑ หน้าที่และบทบาทของสมาชิกในครอบครัว

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
สาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัว	
มาตรฐาน ๑ ๑.๑ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> ๑.๑ ม.๖/๒ สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะการทำงานร่วมกัน ๑.๑ ม.๖/๕ มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต ๑.๑ ม.๖/๗ ใช้พลังงาน ทรัพยากร ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ ๒ หลักการทำงานในชีวิตประจำวัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
สาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัว	
มาตรฐาน ๑ ๑.๑ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> ๑.๑ ม.๖/๑ อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ๑.๑ ม.๖/๓ มีทักษะการจัดการในการทำงาน ๑.๑ ม.๖/๔ มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน ๑.๑ ม.๖/๕ มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ลิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	ง 1.1 ม.6/1 อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.6/5 มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.6/7 ใช้พลังงาน ทรัพยากร ในการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	ง 1.1 ม.6/1 อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.6/3 มีทักษะการจัดการในการทำงาน ง 1.1 ม.6/5 มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การจัดตกแต่งบ้านและดูแลรักษาโรงเรียน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	ง 1.1 ม.6/1 อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.6/2 สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะการทำงานร่วมกัน ง 1.1 ม.6/3 มีทักษะการจัดการในการทำงาน ง 1.1 ม.6/5 มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การเตรียมความพร้อมเพื่อการประกอบอาชีพ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
สาระที่ 2 การอาชีพ มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจมีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ	ง 2.1 ม.6/1 อภิปรายแนวทางเข้าสู่อาชีพที่สนใจ ง 2.1 ม.6/2 เลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ ง 2.1 ม.6/3 มีประสบการณ์ในอาชีพที่สนใจ ง 2.1 ม.6/4 มีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

หน้าที่และบทบาทของสมาชิกในครอบครัว

สาระที่ 1

การดำเนินชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงานทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสดงความรู้ มีคุณธรรม และสัต朴实ะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกรักการใช้ พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำเนินชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด

ง 1.1 ม.6/2 สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะการทำงานร่วมกัน

ง 1.1 ม.6/5 มีทักษะในการแสดงความรู้เพื่อการดำเนินชีวิต

ง 1.1 ม.6/7 ใช้พลังงาน ทรัพยากรในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายและความสำคัญของครอบครัวไว้ (มธ. ง 1.1 ม.6/5)

2. บอกลักษณะของครอบครัวที่ดีได้ (มธ. ง 1.1 ม.6/5)

3. บอกบทบาทและหน้าที่ของลูกหรือสมาชิกในครอบครัวได้ (มธ. ง 1.1 ม.6/5)

4. บอกบทบาทและหน้าที่ในการเป็นสมาชิกของชุมชนได้ (มธ. ง 1.1 ม.6/5)

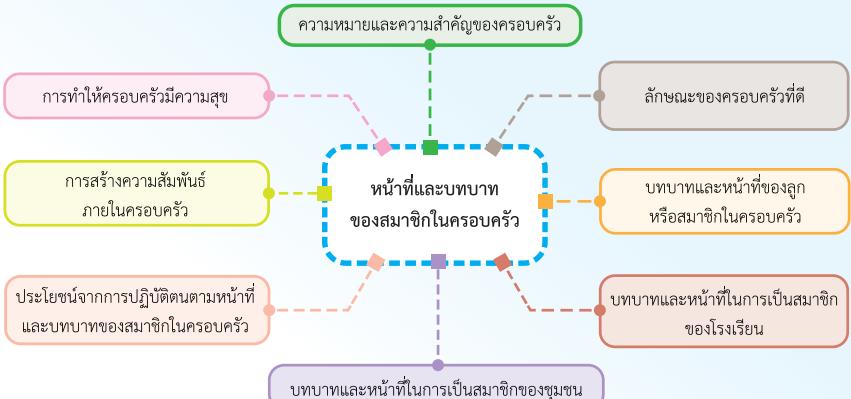
5. บอกความหมายและความสำคัญของครอบครัวไว้ (มธ. ง 1.1 ม.6/7)

6. บอกประโยชน์จากการปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของสมาชิกในครอบครัวได้ (มธ. ง 1.1 ม.6/5)

7. อธิบายวิธีการสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวได้ (มธ. ง 1.1 ม.6/2)

8. อธิบายวิธีการทำให้ครอบครัวมีความสุขได้ (มธ. ง 1.1 ม.6/2 ม.6/5)

ผังสาระการเรียนรู้

2

งานบ้าน ม.6

สาระสำคัญ

ครอบครัวถือว่าเป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สุดและมีความสำคัญยิ่งมากต่อสังคม เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาบุคคลที่อยู่ในครอบครัว เพื่อออกไปดำเนินการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยแต่ละบุคคลนั้นมีหน้าที่และบทบาทที่แตกต่างกันออกไปตามสถานภาพของตน

1.1 ความหมายและความสำคัญของครอบครัว

ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อยู่ร่วมกันซึ่งอาจมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดหรือไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด อันประกอบไปด้วย บุตรผู้เป็นพยาบาล บุตรบุญธรรม คู่สมรส ญาติ ปู่ย่า ตายาย และบุคคลอื่นที่อยู่ร่วมกัน บุคคลเหล่านี้จะมีความผูกพัน ความรักใคร่ ความห่วงใย และช่วยเหลือกันซึ่งกันและกันเพื่อการดำรงอยู่ของครอบครัว อีกทั้งยังมีการถ่ายทอดวัฒนธรรม การเป็นอยู่ และจริยธรรมต่าง ๆ เพื่อการดำเนินชีวิตร่วมกัน

ความสำคัญของครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา ถ่ายทอด และเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในครอบครัว ดังนั้นจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อเด็กให้ใหญ่ ตลอดจนทำให้สมาชิกในครอบครัวมีบทบาทหน้าที่ในฐานะต่าง ๆ ในครอบครัว หรือมีบทบาทภาระหน้าที่ในฐานะสมาชิกของชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ

รูปที่ 1.1 ครอบครัว

(ที่มา : <https://qrso.page.link/vtQ1X>)

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหรือพฤติกรรมตามที่สังคมได้กำหนดสถานภาพ การที่บุคคลได้ดำเนินการในบทบาทใดนั้นจะขึ้นอยู่กับสถานภาพเป็นตัวกำหนด เช่น ผู้ที่มีสถานภาพเป็นครู จะต้องดำเนินบทบาทในการอบรมสั่งสอนนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ และปฏิบัติตามเป็นคนดีของสังคม ในหนึ่งบุคคลสามารถมีหลายสถานภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับบทบาทของบุคคลที่จะต้องปฏิบัติไปตามสถานการณ์นั้น ๆ

หน้าที่ หมายถึง ภาระรับผิดชอบที่บุคคลจะต้องปฏิบัติ เช่น หน้าที่ของนักเรียนที่จะต้องแต่งกายให้ถูก ระเบียบทามที่โรงเรียนได้กำหนดไว้

1.2 ลักษณะของครอบครัวที่ดี

การที่ครอบครัวอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขทั้งกายและใจ สามารถทำได้ดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น รับประทานอาหาร ทำความสะอาดบ้าน ห้องเที่ยวชมภายนอก เป็นต้น
2. สมาชิกในครอบครัวมีความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน
3. มีความรักและความห่วงใยให้แก่กัน
4. มีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว เทื่องประโยชน์ส่วนครอบครัวมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
5. ไม่ทะเลกันด้วยหน้าคุกอื่น รู้จักการวางตัวตามหน้าที่และบทบาท
6. พูดคุยกันอย่างเปิดเผย ไม่มีความลับต่อกัน

1.3 บทบาทและหน้าที่ของลูกหรือสมาชิกในครอบครัว

ในฐานะที่นักเรียนเป็นสมาชิกในครอบครัวคนหนึ่ง มีหน้าที่และบทบาทในฐานะลูกหลานของพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ สิงค์ครรภิบัตินให้เหมาะสม ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. **เคารพและเชื่อฟัง พ่อแม่และญาติผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีความหวังต่อลูกหลาน ดังนั้nlูกหลานควรเคารพและเชื่อฟังพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ เพื่อประโยชน์ด้วยตนเองควรปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ด้วยความเต็มใจ**
2. **ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเมื่อจำเป็น ไม่ซื้อสิ่งของราคาแพงตามสมัยนิยม ไม่สรุยสุร้ายใช้สิ่งของอย่างทะนุถนอม เมื่อสิ่งของพังให้ซ่อมแซมแทนการซื้อใหม่ ใช้ไฟฟ้าและน้ำประปาอย่างประหยัด เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวและนำไปใช้ในนามที่จำเป็น**
3. **ช่วยเหลืองานทุกครั้งเมื่อมีโอกาส การช่วยเหลืองานพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระงานของครอบครัวนั้นสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ช่วยทำงานบ้าน ดูแลท่านเมื่อยามเจ็บป่วย ช่วยงานในอาชีพของครอบครัวหากสามารถทำได้ เป็นต้น**

รูปที่ 1.2 ช่วยเหลืองานในบ้าน

(ที่มา : <https://qrsgo.page.link/4bU4g>)

4. **รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย** การที่พ่อแม่และญาติผู้ใหญ่มอบหมายงานให้ทำก็เพื่อสอนให้รู้จักวิธีในการทำงาน ให้มีความมานะ ความพยายาม รู้จักรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย และสร้างประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อเป็นพื้นฐานในการต่อยอดในการทำงานในอนาคต

5. **ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน** หน้าที่หลักของนักเรียนคือการตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้สำเร็จการศึกษา เพื่อที่จะนำสิ่งที่ได้เรียนมาไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

รูปที่ 1.3 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

(ที่มา : <https://qrsgo.page.link/6vpJS>)

6. **ไม่เก้อเรื่องทะเลวิวทัศ** ไม่ว่าจะเป็นกับบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลอื่น เพื่อการทะเลวิวทัศน์จะไม่ก่อความสามัคคีในหมู่คณะแล้ว ยังทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่มีความสุข เกิดความไม่สบายใจ ดังนั้น ควรหาวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความประองดอง ความสามัคคี ความรักใคร่ต่อกัน

7. **รู้จักแสดงความคิดเห็น** สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะหรือหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครอบครัว โดยสมาชิกทุกคนต้องรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และปฏิบัติตามแนวทางที่ได้ไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือ จะส่งผลให้ทุกคนในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

8. **มีความกตัญญูด้วยกัน** ต่อพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ โดยการดูแลท่านเมื่อยามเจ็บป่วย ส่งเสริมเรื่อง การรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ขักขวนท่านทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ตลอดจนดูแลท่านในวัยชรา

รูปที่ 1.4 ทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว
(ที่มา : <https://qrgo.page.link/6YdTG>)

9. **รักใคร่ปรองดองในหมู่พี่น้อง** การรักใคร่ปรองดองกันในหมู่พี่น้อง ไม่ก่อความวุ่นวาย ไม่ทะเลวิวทัศน์ ความสามัคคี ถือว่าเป็นการสร้างความสงบสุขให้กับครอบครัว พ่อแม่เกิดความภาคภูมิใจต่อสมาชิกทุกคนในครอบครัว อีกทั้งยังทำให้พ่อแม่เกิดสัจจิที่จะเรียกและค่อยสนับสนุนบุตรทุกคนให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

10. **ประพฤติดนให้สมกับเป็นผู้นำของวงศ์สกุล** ควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดีของสังคม ไม่ทำเรื่องเสื่อมเสียหรือก่อความวุ่นวาย และควรสร้างชื่อเสียงให้กับวงศ์สกุลให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป โดยการปฏิบัติตนให้เป็นที่ยืนดีและชื่นชมของพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่

1.4 บทบาทและหน้าที่ในการเป็นสมาชิกของโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษาแก่นักเรียนหรือบุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคม เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ การคิด และความสามารถในสาขาวิชาพิจพั่ง ๆ เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต อีกทั้งยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความสามัคคี ความสามัคคี และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ดังนั้นในฐานะที่เป็นนักเรียนควรรู้จักหน้าที่และบทบาทในการปฏิบัติต่อครู อาจารย์และเพื่อนร่วมสถานศึกษา ดังนี้

1. **เคารพและปฏิบัติตามกฎ** ข้อบังคับของโรงเรียน นักเรียนสามารถทำได้โดยแต่จากมาตรฐานภูริธรรมเบื้องต้นของเรียนที่ได้กำหนดไว้ เช้าชั้นเรียนตรงตามเวลา ไม่หนีเรียน และไม่ขาดเรียนเมื่อไม่จำเป็น

2. **รับผิดชอบงานตามหน้าที่** ทำได้โดยตั้งใจเรียนหนักหรือมีพุทธิรรมเป็นคนดี ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน เมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่ครู อาจารย์สอน ให้ถาม คิดตาม และทำความเข้าใจ ลังงานครู อาจารย์ทุกครั้งทماที่ได้รับมอบหมาย

3. **เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู อาจารย์** จุดประสงค์ของครู อาจารย์ คือ ให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรม นำคุณธรรมและจริยธรรมไปใช้เป็นเครื่องมือป้องกันตนเอง สามารถที่จะความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อเป็นประโยชน์แก่สังคม ดังนั้น เมื่อครู อาจารย์เห็นนักเรียนปฏิบัติตนไม่เหมาะสมจะว่ากล่าวตักเตือน ซึ่งนักเรียนควรน้อมรับฟังและปรับปรุงตนเอง

4. **เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร** กิจกรรมเหล่านี้จะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะเฉพาะทางหรือความสามารถพิเศษ เช่น การเล่นกีฬา การเล่นดนตรี การร้องเพลง การฟ้อนรำ เป็นต้น

รูปที่ 1.5 เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร
(ที่มา : <https://qrgo.page.link/ectsF>)